

Azad Essa: Varför rörelsen bland kåkstädernas invånare utgör ett hot mot ANC

[Ur [International Viewpoint](#), 12 november 2018. Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

S'bu Zikode leder en rörelse för invånare i kåkstäderna i Durban i Sydafrika, och säger att tjänstemän i städerna angriper de som riktar ljuset mot bostadskrisen. Han har sagt att han i juli fick ett tips från polisen att han är måltavla och att hans liv är i fara.¹

Sedan dess har organisatören av Abahlali baseMjondolo (AbM) levt under jorden, skild från sin familj, i olika säkra boenden.

”Jag hade via medlemmar i AbM och andra fått hot från ett antal lokala fullmäktigeledamöter från ANC, som varnade mig för att inte komma till deras samhällen ... ANC har i grund och botten skapat ’no-go-zoner’”, sa Zikode till Al Jazeera utanför ett möte i New York den 29 september för att öka medvetenheten om sin historia.²

ANC är Sydafrikas styrande parti, och leds av president Cyril Ramaphosa.

Zikode säger att medlemmar i AbM rutinmässigt får stå ut med censur, hot från lokala kommunaltjänstemän och till och med mord när de försöker pressa dem att ordna med boende, bättre levnadsstandard eller förhindra de våldsamma vräkningarna av folk i informella bostadsområden – anklagelser som städerna förnekar.³

”Polisen har bekräftat att det finns ett mordhot mot mig och har erbjudit statligt vittnesskydd men jag tvingades vägra, för när jag frågade för hur länge, så sa de till valen [2019]. Det betyder att de kommer att ge mig skydd för att hindra mig att arbeta innan valen ... jag kunde inte göra det”, sa Zikode.

I måndags [8 oktober] höll AbM demonstrationer i sydafrikanska städer och i New York mot det de kallar statligt förtryck, hot och mord.⁴

En talesman från polisen sa att omkring 3.000 personer samlades i Durban, där AbM har sitt högkvarter.

AbM säger att sex av dess medlemmar har dödats sedan 2017.

De hävdar också att tre andra medlemmar i Östra Kapprovinsen har gått under jorden, och åberopar allt större hot mot sina liv.

AbM säger att deras krav till president Ramaphosa och polisministern, general Bheki Cele, på en undersökningskommission om morderna på AbM-medlemmar inte har besvarats.

---

1 [Al Jazeera](#), 8 oktober 2018.

2 [People's Forum](#), 28 september 2018.

3 [IOL](#), 27 juni 2017.

4 [AbM](#), 5 oktober 2018.

Men en talesperson för Zandile Gumede, borgmästare i eThekweni, det storstadsområde där Durban ligger, tillbakavisar AbM:s påståenden. Borgmästaren är regional ordförande för ANC.

”Detta är en gammal, upprepad, påhittad anklagelse från AbM ... de måste kontakta berörda säkerhetsbyråer om de har bevis istället för media”, sa talespersonen. ”Att göra så allvarliga anklagelser utan att gå till domstol kommer inte att hjälpa någon. Att underlåta att rapportera sådant är kontra-produktivt och samma sak som att omintetgöra juridiska syften”, sa Gumede.

Överste Thembeke Kbhhele, talesperson för sydafrikanska polismyndigheten (SAPS), bekräftade för Al Jazeera att polisen hade öppnat ett ”rättsfall om hot” i Durban, som väckts av organisationen, men sa att hon inte visste om Zikode hade fått tips från medlemmar från polisen.

ANC:s regionala talesperson, Bheki Ntuli, besvarade inte flera önskemål om kommentarer.

Under åren har AbM-medlemmar mördats på grund av sitt arbete eftersom de gör det utanför ett politiskt parti eller en valprocess.

Sedan sitt grundande 2005 i bostadsområdet Kennedy Road i Durban säger medlemmar i AbM att de har mötts av fientlighet från polisen och den härskande ANC-regeringen, i synnerhet kommunaltjänstemän.

Detta är femte gången Zikode har gått under jorden sedan organisationen, som nu har 55.000 medlemmar, bildades.

Aktivister som arbetar i fattiga och marginaliserade bostadsområden i KwaZulu-Natal, provinsen där Durban är huvudstad, säger att det finns en historia av systematiskt våld mot AbM.

2016 befanns två ANC-kommunalråd och en lejd mördare skyldiga för mordet på Thuli Ndlovu, en organisatör i AbM.⁵

Ndlovu sköts till döds framför sin dotter av en beväpnad man som hade erbjudits 1.000 dollar och ett hem för att mörda henne.

2017 befann en domstol en polisman skyldig för att ha mördat den 17-årige AbM-medlemmen Nqobile Nzuzi under en demonstration i Cato Crest, ett informellt bostadsområde söder om Durban.⁶

”Medlemmar i AbM har dödats under årens lopp för sitt arbete på grund av att de gör det utanför de politiska partierna och valprocessen”, sa Axolile Notywala, generalsekreterare i Koalitionen för social rättvisa (SJC) till Al Jazeera.

”De har [direkta] erfarenheter av korruption och brist på allmänna tjänster, och därför är det farligt att uttala sig mot det härskande partiet”, sa Notywala.

AbM koncentrerar sig på fattiga och arbetarområden, som traditionellt är ANC:s väljarbas.

”Vi förväntades inte vara så högröstade och radikala och tala mot det härskande partiet. ANC betar sig som om de äger de fattiga. Och när vi yttrar oss så förolämpar vi dem, eftersom de alltid har

---

5 [IOL](#), 20 maj 2016.

6 [Pambazuka News](#), 20 juli 2017.

hävdat att de kämpar för oss”, sa AbM:s ledare Zikode.

Sedan 2014 har minst 100 personer dödat i politiskt motiverade mord i KwaZulu-Natal, den tidigare presidentens, ANC:s Jacob Zuma, hemprovins.⁷

”Zuma var som en krigsherre i KZN”, säger Zikode. ”Vi har inte mycket tilltro till att president Cyril Ramaphosa kommer att förändra ekonomin, men han kanske kan ta itu med våldet ... till skillnad från Zuma är han lite bekymrad över sitt internationella rykte.”

”AbM håller politikerna på tårna”

I och med att ekonomins pulserande liv finns i stadscentra har svarta sydafrikaner flyttat till städerna på jakt efter arbete och möjligheter.

Men bristen på bostäder till rimligt pris har inneburit att miljontals tvingas bo i informella bostadsområden, ofta på ledig mark i städernas utkanter.

Enligt PEP, en ideell förening som stöder människor som bor i informella bostadsområden, saknar omkring 12 miljoner sydafrikaner ordentliga bostäder.⁸

I april sa Världsbanken att Sydafrika var världens mest ojämlika land. Mer än hälften av landet lever under fattigdomsgränsen.⁹

Ungdomsarbetslösheten har också nått rekordhöjder.¹⁰

”Så länge det fortfarande finns fattigdom och utslagning kommer [AbM-] rörelsen att finnas kvar, eftersom den spelar en avgörande roll i det politiska landskapet ... den håller politikerna på tårna”, sa Baruti Amisi, verkställande direktör för KZN:s flyktingråd, till Al Jazeera.

Zikode sa att människor ockuperar mark ”så att de kan komma närmare värdighet”.

24 år efter demokratiseringen är största delen av marken fortfarande i händerna på vita sydafrikaner, som utgör mindre än 9% av befolkningen.

I december beslutade ANC att expropriera mark utan kompensation, men Zikode sa att ANC utnyttjar frågan för att vinna röster.¹¹

”De har förlorat all trovärdighet. Jordfrågan har tagits upp eftersom ANC vill återställa tilltron och förtroendet. Efter valet kommer de att bortse från allt detta. Även om vi håller med om tanken [om att expropriera utan kompensation] så har vi massor av frågor. För oss talar det för att de kommer att ta mark från den vita eliten och ge det till den svarta eliten, vilket inte kommer att gynna jordlösa, hemlösa och vanliga människor”, sa Zikode.

När det kommer till AbM:s framtid beklagar Zikode att organisationen under sina 13 år ”inte har lyckats organisera hus åt vårt folk.”

⁷ [News24](#), 14 maj 2018. [Al Jazeera](#), 16 mars 2018.

⁸ [People's Environment Planning](#), 2 juni 2016.

⁹ [NPR](#), 2 april 2018.

¹⁰ [Al Jazeera](#), 4 oktober 2018.

¹¹ [Al Jazeera](#), 30 augusti 2018.

Han hoppas bygga upp en bredare bas för att driva på förändringar. Men först har han mer omedelbara utmaningar.

”Verkligheten kommer att slå till när jag återvänder till Sydafrika. Jag återvänder till osäkerhet”, sa han.